

Az előfizetés ára:

1 egész évre 5 frt — kr.
1 fél évre 2 frt 50 kr.
1 negyed évre 1 frt 25 kr.

Körjegyzőknek, községeknek és néptanítóknak:
egész évre 4 forint, fél évre 2 forint

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizethető és egyes lapoldányokat venni lehet a kiadóhivatalban, Traub B. és társa, Valentin Károly, Böhm M., Luzsovics L., Weidinger N. üzletében és a fődohánytözsdeben.

Hirdetések:

mindentörk árjegyzék szerint.
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
Nyilttérben egy sor 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Nepomuk-utca 29. sz.

Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetéseket elfogad:

Külföldön:

Barek J. és társa Erfurtban. Haasenstein és Vogler, Steiner A. Hamburgban, Daube G. L., Knebel Ignác, Frankfurtban. Opellik A., Schielek Henrik, Mosse Rudolf, Bécsben.

Magyarországon:

Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarz Gyula, Somogyi F. „Első magyar nemzetközi iroda”-ja Budapesten.

Kiadóhivatalunk és Janovszky H. király-utczában levő hirdetések felvételi irodája Pécsen.

Kéziratok

a szerkesztőséghez, Nepomuk-utca 29-ik sz. küldendők.

Két interpelláció mint politikai esemény.

Parlamenti életünk köreit épen úgy, mint az egész országnak a közügyek iránt érdeklődő közvéleményét igen élénken foglalkoztatja azon két interpelláció, melyet egyrészt Ugron Gábor a képviselőházban tett, illetőleg azon válasz, melyet erre nézve a vallás- és közoktatásügyi minisztertől nyert, másrészt Andrassy Gyula gr. interpellációja a főrendiházban.

Ugron Gábor interpellációja a nagyváradi püspökség birtokain fűzött gazdálkodásra vonatkozott, illetőleg arra, hogy a nevezett püspökség vagyona óriási mérvű pusztításnak tétetett volna ki, melynek folytán milliókra megye azon összeg, melylyel az a vagyon károsított; nevezetesen: 11,000 holdnyi erdő kivágatott és annak értéke elkölteztett, a gazdasági birtokok pedig potom áron bérbeadottak volna.

A kultuszminiszter sok irányban rektifikálta az interpelláció adatait, azt azonban nem tagadta, hogy a 11,000 holdnyi erdő elpusztított, azt sem, hogy a birtokok egy része a néhai püspök testvérének oly feltételek alatt adatott bérbe, hogy a birtok bérösszege 12,000 frt, az adót azonban, mely a 8000 frtot meghaladja, a püspökség fizeti.

Valóban bolgár állapot az, midőn egy püspökségi vagyon, melynek úgy az alapításkor meghatározott célját, mint a hazai közjognak számtalan intézkedései által kijelölt rendeltetését a legszentebb egyházi, vallási, erkölcsi, humanitárius és kulturális érdekek ádáz képezi, elharácsolják, úgy, mintha Csáky-szalmája volna.

Korunk lelkiismeretlensége a legnagyobb mértékben nyilatkozik azon javak kezelése körül, melyek az ugynevezett örök célokkal bírnak, az örökké fennálló erkölcsi érdekek ápolására vannak rendelve. Az ilyen javak élvezői rendszerint önző érdekeik előtérbe tolasza által ama javakat, a mennyire csak lehet, kizsárolják és sem arra nem gondolnak, hogy ezen javak első sorban a köz- és nem személyi érdekeknek szolgálni vannak hivatva, sem pedig arra, hogy ezen javaknak sértetlen, ha már nem jobb állapotban való átadása a tisztesség és lelkiismeret dolga, melynek morális parancsának sokkal hathatósabbnak kell lennie, mint a jog szigorú köteletségének.

Annyi bizonyos, hogy az ország egész közvéleményében kínos hatást keltett annak tudata, hogy épen a katolikus püspökségek

vagyona — szinte már rendszeresen — oly elbánásban részesül, mely kirívóan hasonlít azon tulajdonos eljárásához, aki szándékosan pazarolja el vagyonát. Míg azonban utóbbi csak saját magát és legfeljebb családját teszi tönkre pazarlásával, addig a püspökségi vagyonok kezelői megkárosítják első sorban egyházuk és vallásuk érdekeit, másodszorban a kultúra és a humanizmus azon érdekeit, melyek az állam érdekeivel függnek össze. És végül, a mi fő, kiszámíthatatlan morális csorbát ejtenek azon intézményen, melynek képviselői gyanánt szerepeltek.

Bezzeg a protestánsok s más felekezetek alapítványi vagyona nem pazarolják el és nem vonatják el ott egy krajcár sem természetes rendeltetésétől. Azért is gyarapodnak, emelkednek s nyerne tekintélyben és hatalomban e felekezetek folytonosan, mondhatnók rohamosan.

Nem kevesebb érdeklődést keltett a második interpelláció sem, melyet Andrassy Gyula gr. a keleti balkánfélszigeti állapotok ügyében intézett a miniszterelnökhöz.

Ez interpellációnak van tárgyi és van alaki fontossága.

Az első abban áll, hogy Andrassy határozottan kárhóztatta mind azt a törekvést, melynek célja Bulgáriának és Keletruméliának personal unio útján leendő egyesítésében áll és sejtetni engedé, hogy az ő felfogása szerint kívánatos. Hogy külügyi politikánk a keleti kérdésnek oly megoldására törekedjék, hogy ott állandó béke-állapot létesüljön, azaz: Bulgária és Keletrumélia teljes egyesítésére a többi Balkán-államok megfelelő kárpótlása mellett.

Formai fontossága ez interpellációnak abban áll, hogy parlamentünk ezen fellépés által a külügyekbe sokkal nagyobb befolyást követel magának, mint a milyet a delegációkkal szemben tényleg gyakorolt. És ez a legjobb mód a parlament részére biztosítani mindama tekintélyt, mely a kiegyezés helytelen magyarázata következtében a külügyek tekintetében a delegációk számára fenntartatni céloztatik.

A költségvetési vitáról.*)

n. A budget általános tárgyalása öt napi vita után befejeztetett. Pedig hát hosszabb tárgyalást vártunk az ellenzék köréből kiszivárgott hírek után, melyek még az agyon-beszélést is emlegették a közgazgatási reform-javaslatot illetőleg, s melynek sikere

*) Mult számunkból tárgyhalmaz miatt kimaradt. Szerk.

céljából a budgetvitára is nagymérvű időfecsérlést helyeztek kilátásba. Nos, vagy okosabb nézetnek adtak helyet, vagy pedig hamar elfogyott a puszkapor. Akár így akár úgy, az eredmény kielégítő, jó órában legyen mondván, mert még hátra van a részletes vita leírása.

Áz általános vita alkalmával elmondott beszédek közül még az ellenzékiek is megcáfolták az ellenzéki lapok azon cikkeit, melyek pénzügyi helyzetünket a legsötétebb színekkel szokták festeni, még e beszédek is csak annyit bizonyítanak, hogy pénzügyi helyzetünk nek vannak fogyatkozásai, ámde azt nem is tagadja senki. A javulási processus létezését nem vonják kétségbe, csak annak lassuságát hányják fel. Különben a legnevezetesebb ellenzéki szónokok nem is a pénzügyi, hanem az általános politikai belviszonyok terén ostromolták a kormányt: ez is bizonyítja, hogy alaposan javult pénzügyi helyzetünk már kevés támadási alapot ad kormányt buktnai vagyó ellenzékünk uralkodás után törő aspirációinak.

Idei költségvetésünk előirányzata ha nem is jobb, de nem is rosszabb a tavalyinál. Az ország lassan halad ugyan pénzügyi politikánk célja: az államháztartás egyensúlyának helyreállítására felé, de mégis halad A gyorsabb haladás csak két uton történhetne, ha tudniillik vagy erősebben fejlesztnők jövedelmünket (újabb adókkal) vagy pedig csökkentenők beruházásainkat. Ezen az úton helyreállíthatnók az egyensúlyt, akár még ma, de hát sem több terhet nem akarunk, sem anyagi s kulturális érdekű beruházásainkról le nem mondhatunk. Jövedelmi fejlettségünkben tekintettel kell lennünk az adózó közönségnek már eddig is kétségkívül nagy terheire.

S ha beruházásainkat abba hagyni nagy hiba lenne, ép oly nagy hibát követnének el, ha beruházásainkkal túl mennék azon határon, melyet jövedelmünk természetes fejlődése parancsológ elénk ad. Ez utat követjük az utolsó években, ennek köszönhetjük az államhitel folytonos növekvését s ha azt akarjuk, hogy e hitel csorbitatlanul fennmaradjon, ezen utat kell követnünk a jövőben is.

Persze az ellenzéki szónokok közt akadt hiva a szűkmarku takarékoságnak ép úgy, mint a beruházások könnyelmű fokozásának. Pedig épen e két végtel közt van a helyes pénzügyi politika útja, mely bennünket politikai és pénzügyi helyzetünk teljes megszilárdulására fog vezetni.

Ha már ily egymást lehetetlenítő két ellentétes követelésben kulminált az ellenzék pénzügyi politikája, még tarthatatlanabbak voltak azon támadásai, melyek az ország helyzetét általában kedvezőtlennek kívánták feltüntetni. Itt már az ellenzéki szónokok nemcsak egymással jöttek ellentétbe, hanem — bizton ki merjük mondani — az országos közvéleménnyel is, mely érzi, hogy a nemzet minden közbejött baj és csapás dacára az anyagi és erkölcsi haladás minden terén

nagy előmenetelt tett a Tisza-kormány tíz éves uralma alatt.

El lehetünk készülvé a Tisza-kormány elleni heves támadásokra az ellenzék részéről; hisz annak nagy büne van s ez az, hogy oly sokáig ül a hatalom polcán. Ámde épen a mostani budgetvita bizonyítja, hogy az ellenzék összes bölcsesége csak terméketlen kifogásolásból áll, olyan programja pedig, mely az ország ügyei helyesebb vezetésére nyújtva kilátást, épen nincs. Így hát kormány elleni fenekelésé teljesen jogosulatlannak tekinthető.

Az iskola és a nemzetiség.

Állambölcselmi tétellé vált azon igazság, hogy az iskola jelene a nemzetek jövője.

Azon emberek, kik most a társadalmi élet vezérei, intőzői, lassacskán kihálnak, helyöket egy újabb nemzedék tölti be és ezen nemzedék a hazának vagy hasznára, vagy kárára lesz; attól függ, hogy az iskola a nemzet intencióit mint fogta fel, respektálta-e azokat, szóval helyesen felfogott nemzeti szellemben nevelt-e, a honfiai erőnyeket ápolta-e a kis polgárok szívében, vagy pedig a nevelésnek nemzetellenes irányt adott?

E téren a történelem tanításának nagy szerep jut ki. — Célja: a nemzet multját tárgyilagosan, úgy, a mint lefolyt, minden szépitgetés és elfogultság nélkül megismertetni a növendékekkel, hogy azok okuhasznok a bűnön és erényeken, egybevessék a jót a rosszal és levonhassák a következtetést, melyet majdan mint férfiak a haza javára érvényesíthessenek. A minő a nevelés, mint erkölcsi hatás, olyan lesz az eredmény, mint erkölcsi termék. Elmondhatjuk tehát, hogy megnézem egy nemzet iskoláját és meghatározom annak jövőjét.

A mely iskola tagadásba hoz minden pozitív hitet, kiöli a gyermekek szívéből a szeretet érnét; a független és engedelmeséget szolgálásának hirdető, a gyermekekben elfojt minden természetes érzést, érelem-ellentéteket állít fel, az érzés és gondolat azon rideg világába vezet, a hol a gyermek idegen, ismeretlen, elhagyatott és annak beléletét így megmérgezve, önmagával hozza meghasonlásba; az ily gyermek előtt, a ki a szeretés egy parányával sem bír, vajjon szent leszen-e a haza?

Nem kis jelentőségű dolog tehát, hogy mily kezében legyen az iskola. — Az iskola a nemzetek legnagyobb kincsével rendelkezik. Az iskola kezében van a nézetek a nemzetek sorsa, jövője. Ha e kincset helyesen kamatoztatja, nagygyá teheti nemzetét; ha rosszul kezeli, akkor az iskola leszen a nemzeti nagyság tárpé sziklája!

A gyermek lelke oly fogékony, hogy a reá gyakorolt hatásnak könnyen enged. Olyanná teszme a lelkét, a minővé akarom. A gyermek az iskolában behelt szellemmel lép ki az életbe; mindegyik visz magával egy ideát, melynek hódolni, egy tant, melyet érvényesíteni akar. Hisz annak okvetlenül jónak kell lenni, mert az iskolában tanulta.

A legtöbben azon elvek és nézetek mellett fognak küzdeni, a melylyel az iskolából kijöttek. Az iskola a jövő! Az iskolának tehát jónak kell lennie! Tudják és érzik ezt az államférfiak.

A „Pécs“ tárczája.

Az utolsó kopek.

Irtá: ALFRÉD.

— A „Pécs“ eredeti tárczája. —

Hamar tudatod rajta a sors, sietett felváltani! No persze, hát ki vesz tekintetbe egy koeket? Hanem még is oda már egy kis pazarlás kell, hogy valaki túladjon utolsó koekjén is.

Ej, ej, te vén kaszás, hogy virágozzék ki az a sárga irigység azon a csontos képeden, ahhoz még is csak egy kis istentelenség kell, hogy valakivel csak olyan se teszem, se veszem módon bánjunk el!

Szegény kopek, szegény kopek! . . .

Nehogy azonban valaki még azt találja gondolni, hogy én valami százötven perccent kölcsönző uzsorás lehetek, hogy ennyit lamentálok egy hitvány koekért, kedves köteletségemnek tartom kijelenteni, hogy (ámbar a czimben kis betűvel irtam „Kopek“ uram nevét) eme kopek szó alatt sziveskedjék mindenki Kopek Dániel becületlessé cizmádia mestert érteni, a ki, ha meg nem halálozott volna olyan sebében, hát még koronás aranyérem-keresztet is nyert volna az országos kiállításán. A ki pedig ezt nekem nem akarja elhinni, kész vagyok vele duellumra is kimenni, nekem azután mindegy lesz, ha a szemöldökét borotválom is le kardommal, vagy ha pisztolyt választ, akkor a füle cizmáján furók egy olyan kis lyukat, hogy azon esetre, ha a szeme fáj, az ennek ellenszerül használni szokott függőt bátran elviselheti benne.

— Igaz, hiszen Kopek bácsiról beszélek!

Hej, de szép czimtábla lögött kint a műhely fölött, — büszke volt rá az egész környék. Hanem tudott is ám ő kigyelme olyan topánokat készíteni,

hogy még a királykisasszony is elviselhette volna. Tudott csuálni kecsége orru hegyes csizmát a legfinomabb szattyán bőrből, meg olyan ladikázni való borjubőr csizmát, ha valaki ilyent rendelt, hogy akárki mert volna reszkirozni rá, hogy az kesztyűbőrből vaa.

Ide persze tudomány kell, de még milyen tudomány.

Hogy valaki a csillagok járását meg tudja vizsgálni, az semmi ahhoz, hogy hogyan kell egy kaptafára rászélgelni a bőrt, hogy az formás lábbeli legyen.

Voltak is ám neki kaptafái! Tyhú, azok voltak ám a formák! Ő különben mindig azt szokta mondani, hogy azok nem kaptafák, hanem vette-fák, — hogy e kifejezést, akárki kezdette is használni a cizmádia világban, nagyon rosszul használta.

Hát még a dikicsek, — azok voltak ám csak páratlanok a magok nemében! Ott diszelgett egymás mellett vagy 20 darab, kifényesítve, kielestítve, — olyanok voltak, mint a borotva.

Volt is ám bámulója akármennyi!

Kopek Dániel neve ismeretes volt hét vármegye lábtyművészei előtt. Ha aztán egy Katalin-vásárkor bejöttek, anélkül egy sem ment baha, hogy Kopeköt látogatást nem tett volna, tanácsát kérték ki egyes dolgok felől, a ki pedig még nem volt szerencsés öt ismerni, az sietett megragadni az alkalmat, hogy Dániel ural megismerkedjék.

Nem is volt az valamire való lábtyművész, a ki Kopeket nem ismerte. A melyik legény az ő iskolájából került ki, az azután bátran dolgozhatott már a maga kezére.

Hanem hogy mi tette Kopeket ily nagyvá, azt senki sem tudta, — mindenki csak nála akart dolgoztatni, hogy miért, maga sem volt vele tisztában,

de azért az árral ő is haladt és büszke volt, ha elmondhatta: „én Kopeknel dolgoztatok.“

Pedig nem volt ám valami szép gyerek, — no meg nem is volt mai gyerek, a feje már kopaszodni kezdett, dacára, hogy olyan fekete haja és szakála volt, mint a korom.

Hihetőleg a sok gondtól hullott ki Kopek urnak a haja.

Mert sok gondot adott ám az egy olyan híres embernek mint ő, hogy nem tudta magát felváltani apró, kis Kopekerekre, a kik között akat volna talán egy, a kiben az övéhez hasonló lélek lakott volna, a ki aztán a Kopek névnek dicsőségét, fényét, híret csak emelte volna.

Bizony ez sok gondot is okoz egy olyan embernek, a kinek e mellett még az a jó tulajdona is megvolt, hogy volt neki egy szép, herczig kis felesége, a minő az ő kis Katiczája volt, a kinek a nyelvecskéje úgy pörgött, ha megindult, hogy addig míg a torka ki nem száradt, magától bizony meg nem állott volna sohasem.

Szivesen eltúrta volna Kopek Dániel a gyakori mosdát a s o k a t, csak legalább kárpótolta volna érte holmi apró kis Kopekkel, de hiába, hiába.

Hanem az az egy gyöngője mégis megvolt a híres mesternek, hogy papucs-kormány alatt nyögött, s az asszony tudta nélkül még egy pár cipőt sem volt neki szabad hazaküldenie.

A bejött pénzről nem számolni, — no ez már a vakmerőségek közé tartozott volna: de ez nem is fordult elő.

Mikor Kopek legényeivel a „méhelyben“ együtt ült, — hej akkor volt ám csak hős, akkor aztán olyan híres embernek képzelte magát, hogy néha-néha akkorákat mondott, hogy maga is mosolygott a hazugsága végén: hanem mikor az asszony beszólt, hogy

— Dani, gyereki csak egy szóra, — akkor eldobott árt, kalapácsot s rohant a kis tyrannusnak eleget tenni.

Ennek az állapotnak a hire azután kifelé is szivárgott, úgy hogy Kopek észrevehette, hogy sokat nevetnek az ő vitezi volta felett a híres „kuncsaftok“, a kik a mértékrevés közben el-eltréfták ő vele.

Egyet azonban nem vett észre szegény Kopek, azt tudniillik, hogy az első legénye, az a Sándor, nagyon összekacsintgat a menyecskevel.

Sándor pedig egyre ütötte a vasat, a menyecske pedig futta a tüzet: mikor aztán a dolog megért: Kopek Dániel egy reggel csak arra ébredt föl, hogy az asszonynak hült helye van.

— Májsztram, az asszonyság megszökött, e szavakkal ébresztette föl őt a Jóska inas-gyerek.

— Hogy mered ezt mondani, te szentelen, s kisérte eme szavakat egy oly hatalmas képöntörülés, hogy a Jóska gyerek feje egyszerre „jobbra néz“ -re állt töle.

Nem írom le a megsalattott szív őrzöngését, a felvult kebel fájdalomát, elég az hozzá, hogy Kopek Dániel nem szomorú lett, hanem haragudott, iszonyúan haragudott.

Az igaz, hogy az asszony eltávozása előtt holmi összezördülés is történt több ízben, de ki gondolta volna, hogy ennek ilyen folytatása lesz, miután az nem először történt meg közöttük.

Hogy az asszony nem úres kézzel távozott, azt csak később tudta meg Kopek Dániel, miután a menyecske úgy látszik, számítva az ilyen kenyértörésre, megtakarított pénzcskéjét szorgalmasan vitte a takarékpénztárba s az összeg már olyan kis tőkét képviselhetett, hogy a Sándor bátran kezdehetett vele a saját kezére dolgozni, mert a menyecske Sándor után ment.

Szombat

Minden államnak meg van a maga külön célja. A cél elérésére szükséges egyes reformoknak gyors keresztülhajtása gyakran nagy megrázkódtatásokat okoz és az állam hajója könnyen elmerül, ha a reform keresztültörvívő nem óvatosak. Az ily természetű újításoknál mit teszünk tehát? Az ő szellemekben, az ő érdekeiknek megfelelő irányban neveljük az iskola által a gyermekeket. E picinyekkel könnyű bánni, ők nem forradalmárok. Az iskolát használják fel reformjaik eszközü. Nevelnek egy újabb generációt, olyant, a minőre szükségök lesz. Ez időbe kerül, de a siker biztos és a cél elérétek minden nagyobb veszély nélkül; míg ellenben a népből egy természetét vált szokást minden átmenet nélkül kiirtani gyakran igen merész dolog, mi sokszor katasztrófát von maga után. Az elavult elvek sirja az újabb tanok bölcsőjévé lesz. Miért volt Francia- és Németországban oly hatalmas kultúrharca? Mert jól tudták, hogy a k i é az iskola jelene, az é a jövő hatalma.

Hát mi hogyan állunk? A nemzetiségi harcok fellegei vonulnak végig hazánk egén. Horvátországban a papok és tanítók mesterségesen uton szítják ellenünk a nép gyűlöletét. És ők ebben nagy mesterek. Az iskolás-gyermekek ártatlan szívébe a legszentebb erény címén csepegtetik a magyarok iránti gyűlöletet. „Gyűlölöd a magyart!” e szóval ébred és alszik el. Ez imádsága, legféltékenyebben ápoltt érzelme, legmagasztosb eszméje!

Az erdélyi szászok is kesztyűt dobtak. Az erdélyi magyaroknak a magyar nyelv és szellem terjesztésében kell az önvédelmet keresniök. A mérkőzés erős lesz. Nehéz volna megállapítani, hogy melyik elem vesélyesebb, de azt igenis érezzük, hogy tennünk kell, orvoslóunk a bajt gyökeresen. Nyérjük meg az iskolákat és neveljünk általuk magyar szellemben újabb nemzedéket! Ez nehéz feladat lesz, de a siker biztos. A djunk magyar érzelmű tanítókat ezen iskolákna! De hogyan? Áldozatok árán! Ha kell, hát neveljünk államköltségen horvát és szász ajku tanítókat és papokat magyar földön legalább szibken magyarokká. Neveljünk kipróbált férfiakat és azután ezeket kell állásra segítenünk, ha még oly erőfeszítésünkbe kerülne is; támogassuk őket erkölcsi és anyagi erők hozzájárulásával, hadd teljesítsék nemzeti érdekeink körül nemes hivatásukat! Magyar érzelmű tanítókat és papokat e népnek! Ha miénk az iskola és a templom, miénk lesz a jövő is.

Nem mondom én, hogy nyomjuk el a horvátok nyelvét. Ha ez mondanám, akkor saját érzelmeim ellen véténék, ki a nemzeti nyelvet és szabadságot imádom; sőt saját állítássalom jönnék következtetésbe, mert hisz e lapok hasábjain irtam egykor: „Az anyanyelv kell, hogy minden nemzetnek féltett kincse legyen. És minél jobban szereti valamely nemzet nyelvét, annál hatalmasabb, annál erősebb. Ha valaki megtagadja nyelvét, elárulja hazáját. A mely nemzet hűtlen nyelvéhez, az feladta nemzetiségét, nemzeti jogait, az kivetkezett nemzeti jellegéből.” Csak hadd beszéljenek nemzeti-ségeink anyanyelvükön; tegye őket e nyelv iránti ragaszkodás erőssé! De ha nekünk történelmi és jogi alapon igényünk van Horvátországhoz és Erdélyhez, ha ők hozzánk tartoznak, akkor nem vitathatják el tőlünk a jogot, hogy saját érdekeink megóvásáért mindent el ne kövessünk, a mi a cselzölvények számlainak elvágását, államéletünk veszélyeztetésének megakadályozását, a honárulói üzemek, a nemzetellenes igazgatás elfojtását és ép ezek ellenében saját nemzet eszméink minél nagyobb téren való elterjedését czélozza!

Nem akarjuk tehát fölteni nyelvünket, de bűnös mulasztás volna tőlünk, ha kétségbevonhatatlan jogainkat föladduk, legszentebb érdekeinket feláldozzuk. Csupán azt kívánjuk, hogy a horvát, oláh, tót, szerb, német-szász gyermekek ne neveltessenek nemzetellenes szellemben, hogy nevezettek ne legyenek a magyar állameszme ellenségei, a magyarok gyűlöli: Ezért van szükségünk iskoláikra. Mert bár nagy küzdelemmel, de csupán így orvosolható a baj gyökeresen. Ugy kell őket nevelnünk, hogy büszkének legyenek reánk, hogy ne szolgáljanak, hanem egy király, egy haza, egy törvény védelme alatt élő testvéreinknek érezzék magukat! Keresni kell módot, hogy maguktól térjenek meg. Nélkülözhetetlenné kell magunkat tenni. Hogy miként? Erre nézve csak egy esetet hozok fel.

Ismerek egy gazdatisztet, a kitől egy német ajku ember rétet kért „feléből.” Az ispán megtagadta, mert a kérő nem tudott magyarul. A német most érezte először hazánkban a magyar nyelv szükségét és hatalmát. Atya volt, gyermeke jövőjére gondolt... s elküldte azt egy magyar községbe, az én iskolámba, hogy tanuljon meg magyarul. Kévs idő mult csak el és példáját falubeliei közül 15-én követelték, kiknek gyermekei szorgalmasan látogatják az iskolát. Mily büszke önérzettel emelik fel fejüket, midőn megértetnek velök, hogy ők is magyarok! Szemökben a hazaszeretet s nemzeti büszkeség szikrája gyúl ki, midőn Árpád, vagy Hunyady alakját állítom szemük elé! Ha valaki meg akarja őket sérteni, csak azt mondja nekik, hogy „német.” Ok büszkén érzik és vallják magukat magyaroknak...

Magyarézelmu tanítókat tehát ellensége nk iskoláiba! Hadd tanítsák a magyarok történetét, ébresszék fel a gyermekek szívében a nemzeti önérzetet, a vígyat és bátorságot hozzánk felemelkedni és egy történelmi nemzet múltjára, dicsőségére emlékezve, velünk érezni.

Ha megszeretik nemzetünk fényes múltját, hol számtalan jellemalak magaslik ki és a cselekvés csudáit szemlélhetik: majd megszeretik multunkért nyelvünket is! Ébren tartani a magyar szellemet minden téren, minden kérdésben: ez a legjobb politika, ez a mi politikánk. Ulflein Ferencz.

— A Matessa-féle gyermek-menedék-ház. Pécs sz. kir. város hatósága részéről ezennel köztüomásra hozatik, hogy a Matessa-féle gyermekmenház a folyó hóban megnyitvatván, abba gyermekek már elfogadtatnak. — Ezen menházba csak pécsi illetőségű szegény hajadonoktól eredő, tehát törvénytelen származásu gyermekek vétetnek fel, még pedig a Matessa alap terhére 7-en, a Farkas-féle alap terhére pedig egy gyermek, kiknek oly korban kell már lenniök, mely kor külön dajkát nem kíván meg.

Az intézetbe felvett gyermekek ott — a mondott alap terhére — 12 éves koruk betöltéséig tartatnak és neveltetnek, mely kor betöltése után pedig mesterségre, vagy szolgálatra adatnak ki.

Az alapítvány terhére az intézetben kívül megbizható asszonyokhoz magán-dajkaságra való kiadás czéljából 3 csecsemő koru gyermek fogadható el, mely gyermekek magán eltartókna csak is addig hagyatnak, míg fejlődöttégük az intézetbe való bevétel lehetővé teszi.

A felvétel iránti kérvények, az illető gyermek helyi illetőségét, vagyontalanságát és törvénytelen származását tanúsító bizonyítványokkal ellátva mai alulírott naptól kezdve: nagyságos Mendik Agoston apátplébános urnál, mint a Matessa-gyermek-menház felügyelő bizottsága elnökénél f. évi febrár hó 10-ig nyujtandók be.

Pécssett, 1886. január 26-án. AIDINGER, kir. tanácsos polgármester.

A néptanítók helyzete a társadalomban.

II.

Mint mulkori czikkem végén mondám: minden tanítónak, hogy hivatalának megfelelően, bizonyos tulajdonságokkal kell birnia. És pedig.

Birjon a tanító általános és szakműveltséggel. Érezze az önművelés szükségét, ismerje alaposan az iskolai szervezés törvényeit, jó házi könyvtár nélkül, mely a legkiválóbb műveket tartalmazza, művelt tanító nem is képzelhető.

Legyen járatos a módszertanokban. Ismerje ne csak a regebbi, de az új tanmódoakat is, és igyekezzék minden eljárást megokolni.

Testileg egészséges legyen, főkép a beszéző, halló és látó szervek rpsége nélkülözhetlen.

Lelkületére nézve legyen vallásos, erkölcsös s jellemű. Ez biztosítja egyedül a tekintélyt. Szeresse tanulót, legyen türelmes, lelkiismeretes, igazságos és a gyermekek is azok lesznek. Szeresse a királyt és a hazát és tanulói is hivei lesznek az országnak és a koronás fejedelemnek. Ne feledje soha, hogy ő népevelevő!

A tanításnál a lelkesültség, a hivatali pontososság a legfőbb kellekek. Minden órára lelkiismeretesen el kell készülni és a tanítási órákat megtartani.

Páradozásának jutalmát a tanító ne keresse

Szóval, azon az uton haladott, a melyről a költő azt mondja: sic itur ad astra.

Egyszer a Jóska gyerek azzal az újsággal lepte meg Kopek Dánielt, hogy a szomszédába új lakó hurkolodott, s ezek közt van egy igen szép leány, a ki ő töle Kopek felől tudakozódott.

Ez a hír kellemesen lepte meg Kopeknek még nyevven éve dacára is érző szívét, s a hír hozót, Jóska-t egy hét mulva felszabadította, elengedve neki a még hátralévő felvételt.

Ez időtől kezdve Kopek Dániel is kezdett magára adni, sokat foglalkozott léleken az érdekes szomszéd leányával, a ki mióta szintén „kuncsaft”-ja lett, folyton Kopek lelke előtt lebegett, s csak azon gondolkodott, hogy miképen kísérelje meg a komoly lépést.

Ebben a nagy előkészüldésben megakadályozta Kopek Dánielt egy váratlan vendég, a mire senkiséim számított, — a halál.

Hogy, hogy nem, Kopek Dániel beteg lett, s egy hét alatt, miközben Jóska-t fiává fogadta, a megkezdett szép terv kezdetén elköltözött oda, a hol nincs szükség arra, hogy csizmáitól fogjanak.

Temetésére az összes céhek kirukkoltak, ismerősei és „kuncsaft”-jai közül sokan megjelentek a szomorú véget ért leghíresebb lábtyművésznek vég-tisztességén.

Jóska elvesztette benne patronusát, én meg legjobb cipészem. Azt hiszem, az én veszteségem nagyobb mint az övé!

Ki fog nekem ezentúl olyan szép hegyes orru cipőket csinálni — hitelbe??!

csillogó kitüntetésekben, de azon megnyugvásban, melyet egyedül a költesléssé hű teljesítése adhat.

Társadalmi szempontból megkövetelhető, hogy a tanító külsejét a tisztaság és egyszerűség jellemezze. Komoly, de azért megis nyájas magatartása mellett kerüljön társaságában minden fontoskodást, Többit észszel, mint erővel!

A tanító házi viszonyaiban, családi életében szolgáljon mint a tákéül. Minden tanító nevelő. Aki saját gyermekeit nem neveli gondosan, az hogyan követelheti, hogy a szülök bizalommal ruházzák reá nevelői tisztüket. A tanító szükségességét főleg a szülök azon elfoglaltatása igazolja, mely megakadályozza őket abban, hogy gyermekeiket tanítsák. E kényszerűség okozza legtöbnyire, hogy a szülök gyermekeiket a tanítóra, mint idegenre bízzák. És ki fogja most rossz néven venni a szülötől, ha bizalommal nem viseltetik olyan tanító iránt, ki házi körében nevelői befolyását érvényesíteni képtelen?

A tanító a hivatásával össze nem féro magán-foglalkozástól tartózkodjék. Az sem helyes, ha szenvedélyes vadászás, halászás, vagy ipari s gazdasági foglalkozás következtében a tanító a paedagogiai tanulmányoktól elvonatik.

Az egyleti élet, amely áldásos, ha kis körre szorítokzik, annyira káros lehet a tanítóra, ha nagymérvű. Vegyen részt a tanító egy-egy tanító-testületben, vagy jótékony egyesületben, de óvakodjék a gomba módra jelentkező egyesületekben szerepelni, mert ez elvonja az iskolától.

Tisztársaihoz való viszonyában a szeretet legyen mértékadó. Ott, ahol az iskola népessége folytán segéd-tanító alkalmazatik, ez kártársnak és nem alárendelt közegek tekintendő. S miután a segéd-tanítók töbnyire fiatal, tapasztalatlan egyének, azokat eleinte gondos támogatással kell részesíteni és az egytértestét létrehozni. Ott, ahol népesebb osztályok a tanító személyzet szaporítását teszik szükségessé, az igazgató és tanítói karnak az oktatás intézésében egyöntetűségre, bizonyos alapelvek közös elfogadására kell törekedni. Igen helyes intézkedés, ha az egyes tanítók osztályaitak az I-től VI-ig maguk vezetik. Ez egyrészt a tanítót a folytonos önművelésre készíti, másrészt alkalmat nyujt, hogy a tanítást lehetőleg a tanulók egyéniségéhez mérje. Mig a tanítás eredményét a tanítók közötti egyetértés előmozdítja, addig a békétlenkedés, vagy torzalkodás azt megakasztja. Ezért békés együtt-munkálkodás minden előtti!

A tanítónak egyháza hit-életében részt kell vennie és példa adásával a vallás tisztelben tartását előmozdítania.

A tanító az államnak nemcsak hű alattvalója, de egyik támasza. A nevelői befolyást semmi sem kockoztatja annyira, mint a tanítónak a politika i partoskodásban való részvétele. Ferry, a kiváló francia miniszter, egy iskola megnyitása alkalmával mondotta e szavakat: „A tanító ne legyen háborúságban senkivel, kerülje ki féltő gonddal a helyi intrigákat és apró társasági pletyka-pártokat; vonuljon meg nevelői szerepében, munkára, komlyságra és haladásra való hivatásában. Így nagyobb tekintélyre, hitelre és becsületre tesz szert, mintha a helyi kicsinyes pártoskodásokba egyedik.” — — — Imet. Józsa ur. itt nagyjában el volt mondva, hogy milyennek kell lennie a tanítónak, — hogy a kanászszal összehasonlítható ne legyen. Oly müből jegyeztem ki a főnebbi sorokat, mely nemcsak tanítók, hanem nevelők, szülök és iskolai előjárók számára lett írva. A mondottak egyik-másik pontja által sok tanító taláiba érezheti magát, épen ezért azt hiszem mindnyájan okulhatunk belöle.

Jövő czikkemben össze fogom hasonlítani a falusi tanítót a városival és szölok a városi és falusi viszonyokról. Addig is béke velünk! Sirisaka Andor.

Színház és művészet.

(-r-p-) Pénteken és vasárnap Rákósy Jenő 5 felvonásos szomorújátéka: „Endre és Johanna” került színr városunkban először, mindkét alkalommal szép számú közönség előtt. Rákósy új müve igazi költői alkotás, mely a történettel nem sokat bibelödvé, a férj-gyilkos Johannát (Perla k y) eszményitve állítja elénk, bukását környezete gonoszságának a kedvezőtlen körülményekkel való összetalálkozásával okadatulva. Johanna nő, ki ismeri az élet és emberek árny-áldalait és romlottságát, de lelkeben tiszta, nemes és ártatlan. Szereti jegyesét, Endrét, (Veszprémi) ki szintén szereti őt, de nem tudja elfeledni, hogy meynaszonyát, a nápolyi királyleányt halászeányának öltözve mint ismeretlen lovag Nápolyba érkezése estején, Szent-Januário ünnepe, mikor is leány és legény — nápolyi szokás szerint — sok mindent megenged egymásnak, egy halászelegény karjából szabadítja ki, mit meghaladó Johanna nő csókkal és szerelmével kínálta. A királyi udvarnál megjelenve bemutatják neki menyaszonyát, kiben a halászeányt felszerve, királyi büszkesége felébred s az udvar előtt kijelenti, hogy ő csak becsületet nót fog oltárhoz vezetni. Robert nápolyi király (Mezey) parancsára azonban mégis megesküszik Johannával, de az esküvő után — minthogy magához méltatlannak hiszi — nejehez nem közeledik és Johanna esküire mit sem hajtvá, vele megvetöden bának. A női joaiban és becsületében egyaránt megsértett Johanna ekkor Tarento Lajos (Toldy) karjaiba veti magát. Az udvaronc-sereg pedig Endrét el akarja láb alól tenni. Bertram gróf (Rehcy) ki Johannát imádja, egy vadászaton meg akarja őt gyilkolni, de töre felmondja a szolgálatot és Endre kezébe kerül, ki megkegyelmez neki azon feltétel alatt, ha megmondja Johanna szeretőjének nevét, mire az orgyilkos újabb eselt szöve azt mondja Endrének, hogy ha azt meg akarja tudni, beküldjön ki szinleg nejevel, keresse fel lakostályában s ha éjjel az ablak alatt éneket hall, menjen ki, az énekes a szerető. — Endre találkozik Johannával, (ki Bertram tervéről utólagosan értesül) szerelme legyőzi büszkeségét és kétkelkedését, bocsánatot kér Johannától s az egymás lelkét már-már halálra gyöttrött két szerelmes egymás karjaiba borul, midőn az ablak alatt az ének felhangzik. Endre gyanuja újra kitör, Johanna könyörög, hogy ne menjen ki, de Endre eltaszítja nejét, bosszuszomja kiélegetést követel, kimegy és... megfojtatik. — Ez volna a darab meséjének halvány vázlata. Hogy a darab igen hatásos, az tagadhatatlan, hátha még egy kicsit több volna benne a történeti színezet, a törles pedig kevesebb! Az előadás, különösen a második, egyike volt a jobbaknak. Perlay és Veszprémi óriás szerepököt megkapó drámai erővel, teljes átéréssel játszótták. Mezey a meghalási jelenetben mesteri volt. Elismerés illeti meg Völgyinét is (Erzsébet) ki ez alkalom-

mal sajtáságo: — nekünk úgy tetszik: erdélyi táj szölsását a szokottnál kevésbé érezte beszédén; a többi szereplők is jól megállták helyöket. Az előadást az igazgató rendezte, miről elismeréssel kell megemlékeznünk. Jó volna, ha tehetségét e téren a többi daraboknál is érvényesítené.

Szombaton és kedden „Boccaccio” került színr. Az egyes szereplők külön-külön meglehetősen játszóttak ugyan, együtt azonban az összhangot alig hogy megközelítették. Szépen s — mint mindig — a közönség nagy tetszése mellett Picchler Jusztin (Fiametta), egy Kóvesi Rózsa (Boccaccio) is, ki a pajzán szerepökben mindig otthonosan mozog. De á k (Pietro), Mezey (Lambertuccio), Gálósy (Lotterighi), Püspöki (Skalza) jól jellemezve és színezve játszóttak, valamint Gálósiné (Izabella) is, ki ez alkalommal tehetségét új oldalról mutatta be, amennyiben a második felvonásban énekel; a közönség a nehez és épen nem dallamos kuplék csinos, szabatos elénekléseért Gálósinét tün-tető tapsviharral jutalmazta.

Vasárnap d. u. leszállított áronok népelöadás volt, szépen telt ház előtt. Elöadott a „Cszimadia” mint kísértet. A vasárnap délutáni előadásokat igen sikerült eszmének tartjuk s azt hisszük, hogy — ha állandósíttatni fognak — nem lesznek jövedelmezötenek.

Hétfőn Latabárné jutalmául „A pécsi két bakter” adatott, kis ház előtt. A jutalmazandó kiléptekor tapsal és szép csokorral fogadtatt. A darabban legtöbbet ért a 2 ik felvonásban előforduló hangverseny, mikor Picchler Justin a „Büvös vadász”-ból énekelte nagy hatással részleteket, Mészáros Ilka Szász Károly „Angyal és ördög” címü költeményét szavalta szép színezéssel, Kóvesy Rózsa a „Czigány princz”-ből Carmen Sylva eredeti románálát énekelte, Réthy Fáni egy „Tilalom” címü költeményt szavalt, Latabárné és Bokor Kálmán pedig egy tréfés táncot adtak elő, mindannyian zajos tapsokat aratva.

Szerdán Kóvessi Gyula jutalmául a „Vöröshaju” került színr Ferenczi Józsefnek, a népszínház tagjának közreműködésével. Az előadás gondatlan, pontatlan és épen nem volt összevágó. — Ferenczi (Veréb Jankó) kitünően alakított és játszott, ugyszinten Kóvessi (Keszeg), Gálósiné (Zsófi) és Veszprémi (Bilint), valamint Latabárné (Szemes Borcsa) is — Csúörtökön a „Falu rossza” adatott, sokkal jobban, mint az első előadás alkalmával, Gonosz Pista szerepben Ferenczivel, kinek játéka azonban kissé szintelen volt. Kóvessi Rózsa (Finum Rózi), Deák (Göndör), Mészáros Ilka (Tercsi), Veszprémi (Lajos), Réti Fáni (Boris), valamint Bodrogi (Feledi) s Oláhné (Gonoszné) érvényre juttatták szerepeiket.

Ma, szombaton, Pintér Imre jutalmójátékaul a „Ripp” került színr Hak sch Lajos ur müfelelvő feltevével. Az előadás és a jutalmazandó ajánljuk a közönség figyelmébe.

Hirek.

Adomány. Antal Gyula dr. városunk országgyűlési képviselője a helybeli jogász-segélyegyletnek 10 firtot adományozott.

Kinevezés. Kenedi Imre pécsi kir. törvényszéki joggyakornok a pécsi kir. járásbírószághoz aljegy-zóvé neveztetet ki.

Uj jogtudor. Réder Károly ügyvédjelölt mult szombaton Budapesten jogtudorrá avattott.

Névváltoztatás. Vrutják János pécsi lakos vezetékeveit belügyminiszteri rendelettel „Váradí”-ra változtatta.

Athelyezés. Turkovits János mohácsi kir. járásbírósi segételekőnyvezető a pécsi kir. törvényszékhez helyeztetett át.

Eljegyzés. Német Lipót, móbácsi országgyűlési képviselő eljegyezte Rüll Riza kisasszonyt, Rüll János Mohácsi város pénztárosának leányát. — Tjurokovic János mohácsi kir. járásbírósi segételekőnyvezető eljegyezte Erdődy Gyula takarékpénztári pénztáros leányát: Mariskát. — Özevy Wimmersberg Vince báróné leányát Irént eljegyezte Szendrődy Szilárd dr. bonyhádi aljársbíró. — Thassy Kornél zalamegyei árvaszéki ülnök eljegyezte özevy nemes-kéri Kiss Sándorné született miske-monostori Thassy Margit leányát: Mariskát.

A pécsi dalárda választmánya ma, szombaton délután 3 órákor az országos dalárnapély ügyében ülést tart, melynek tárgya a már elkészült dalcsarnok tervezet megvitatása lesz. A kupolás épület 5000 firtba fog kerülni. E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy a magyar országos dalárszövetség igazgató választmányának felkérésére Mihálovich Ödön egy nagy férfi-negyest írt, a pécsi országos dalárnapé összelöadása számára.

Vörös-kereszt-egyleti alarczos-bál. Az országos vörös-kereszt-egylet baranyamegyei választmányának pécsi fióka hétfőn, febr. hó 1-én este 8 órákor a Hattyu tereben a városi szegényház a lapja javára alarczos-bált rendez. Jegyek előre válthatók (páholy 8 firt, személyegy 1 firt) Valentin Károly könyv és zeneműkereskedésében és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hírlapilag nyugtáztatnak.

Herczenberger Jozsef ténctanító délutáni társasága (Cotteria) részere a Casino nyári helyiségében f. évi febrár hó 3-án szerdán, zártkörű táncestélyt rendez. Belépti-díj személyenként 1 firt. Az estélyen Darázs Miska teljes zenekara fog közreműködni. Izletes ételekről s jó italokról Bertis János vendéglős fog gondoskodni. Kezdeté este 8 órákor.

A pécsváradí alapítványi ügyészég beszántetett, illetöleg a szegszárd-bátaszaki ker. kir. közalapítványi ügyészéghez csatolattott. Nogall Károly szegszárdi fölügyész az összes iratokat Pécsváradról Szegszárdra szállíttatta. A pécsváradí alügyész: Szabó Dávid dr. Buziasra helyeztetett át; értesítél-sünk szerint azonban új állomását nem fogja elfoglalni, hanem arról lemond és gyakorló ügyvéd lesz.

Csödtömeggondnok változás. A Bielitz H-féle csödtömben tommegondnokká Sieberth Nándor helyébe Krasznay Jenő dr. helyettesévé pedig Németh Gyula pécsi ügyvéd neveztetet ki.

Gyászír. Idős gróf Somssich Imre főrendiházi tag hosszas betegség után egy városunkba csütörtökön érkezett távirati tudósítás szerint meghalt Miskén, 68-ik évében. Az elhunyt, ki megenykedt legjobb családjaival rokoni viszonyban állott, a közügyeknek buzgó és áldozatkész bajnoka volt. Temetése hétfőn megy végbe. Nyugodjék békében.

Házimulatság. Dúlán szky Adolf püspöki jószágigazgató vendégszerető lakában igen sikerült házimulatság tartottott f. hó 27-én, szerdán. Ott voltak, a háziakon kívül: Dévényi Gábris, Friedl Aura, Hinka Ilona, Kellauer nővérek, Lechner nővérek, Moravitz Manfreda és Karla és Tallian nővérek. A kedélyes mulatság, melyre a jelenlévők bizonyára sokáig a legkellemesebben fognak visszaemlékezni, reggeli 5 óráig tartott.

Jubileum. Szedressy Adolf, mohácsi kir. járásbíró f. hó 19-ikén ülte 40 éves államszolgálatának jubileumát, mely napon a Mohácsos székelő összes állami, municipális és községi hivatalok képviselői és nagyszámu magánosok tisztelegtek az ünnepelnél; és pedig a járásbírói hivatalnokai személyzet nevében Kóbor József kir. aljárásbíró, az ügyvédi kar nevében Millich Péter. Az ünnepelt tisztelőre este a kaszinó helyiségében bankett rendeztetett, hol Német Lipót országgyűlési képviselő, Varga Alajos ügyvéd, Kóbor aljárásbíró, Máté József református lelkész, Réder Károly, Jágics József, Millich Péter, Kovácsics Marin záradfőnök és Bartha S. mondta felköszöntőket. Lejle az ünnepelt férfi hiven teljesített munkája tudatában és polgártársai tisztelő szeretetében egy emberöltőnél hosszabb időre terjedő munkásságának jutalmát.

Dalestély. A „Pécsi Dalárda“ f. hó 27-én szerdán este a „Hattyú“ teremben tartotta az idei első alapszabály szerű dalestélyt, mely a hozzátökött várokozsákoknak teljesen megfelelt. A műsor, mely a követező darabokból állott: A föld imája, Zöllertől; Erdei esend, Abt Ferecztől; Hullámsík a tiszta buza, Huber Károlytól; Vizöntetés, Dréger Alfrédeltől; Cserebogár, áltírta Wachauer Károlytól, megszokott precízitással és óriási hatással énekelte. Az este ilyen szép számmal jelent meg a községek, különösen a helygek; ott voltak: Balás Odóné, Buday Bélané, Czupy Edéné (Patacs), Egerszeghy Kálmán, Engl Sándorné, Ernstné, Kötsonné, dr. Kossutiny Ignáczné, Skolnik Gézané, Sterz Józsefné, Szermanethné, Székelyné, Szucsics Károlyné, Smitbné, Schewerné, Zeis Józsefné asszonyok; továbbá: Aronfy nővérek, Bokor nővérek, Farkas nővérek, Hantosy Ilka, Hilscher Ilona, Gianone Janka, Ivic Paula, Kangs nővérek, Kinná Iona, Kozáry Emma, Langer nővérek, Mayer Vilma, Miller Lujza, Mihálovits k. a., Mestrizs Giza, Obeto nővérek, Piller nővérek, Platz Panni, Petz nővérek, Repits Giza, Schweizer Jolan, Simon nővérek, Skolnik Hermin, Stangl k. a., Stirling k. a., Schreyer nővérek, Váry Piroksa, Varga nővérek, Werner Mariska (Bányatelep) és Zsille Etelka. A műsor után táncz következett. A négyeseket 50 pár tánczolta.

Téa-estély. A pécsi nőegylet saját pénztára javára f. évi február hó 8-án egyleti helyiségében tánczál egybekötött t é a - e s t é l y t rendez, melyen Darázs Miska zenetársulata fog játszani. Izletes s mérsékelt őr ételekről és italokról az egylet gondoskodik. Belépti díj személyenként 1 forint. Jegyek Valentin Károly könyv- s zeneműkereskedésében előre s az este napján az esti pénztárnál válthatók. Kezdet este 8 órakor. Számos részvételt kér tisztelettel a rendező bizottság.

A pécsi ügyvédi kamara részéről a Duna-Földvár-on elhunyt Surgoth Jenő dr. ügyvédi irodája részére gondnokul Radnich János duna-földvári ügyvéd rendelgetett ki.

A „Pécsi polgári casino“ február 6-án a pécsi nőegylet gyermekkerthelyiségeiben zártkörű tánczestélyt rendez. Belépti jegyek: személyenként 1 frt, családunkit 3 frtjával belépéskor a pénztárnál válthatók. A konyhat és pinczét Neusiedler József jó hírű vendéglős, a zenét pedig Darázs Miska zenekara látandja el.

Kimutatás a szerb és bolgár sebesültek javára befolyt könyörödmányokról. I. Az országos vörös kereszt egylet villányi fiókjától: N. N., Szokoly Mari, Schuth Mari, Proksch Artur 2—2 frt. Lorenz Karolin, Bárány Hermin, Schön Mariska, Scheidl Miklósné, Wittenbarth Mari, Tauszig Dini, Csernóhorszky Teréz, Szédák Teréz, Takács Anna, Verbóczy Ida, Schuth-Feith Teréz, Bölcsey Gyula, Zsivesnek Alajos, Schwabach Sándor, Csato Gyula, Kövecsmann Frigyes, Csilinger, Feith Császár, Rück Ferecz, Király, Kiesz Ferecz, N. N. és N. N. — 1 frt. Varga Verona, Worlicsek Anna, Müller Roza, Heller Mari, Flak Mari, Számuhl István, Kokas Odón és Tauer Adam 50—50 kr. Összesen 35 frt 50 kr. II. A város kereszt egylet pécsi fiókjától: Zirciek pécsi rendháza 5 frt. Gradvohl Gyula báty, Szlabý Ferecz 3—3 frt. Fesztl Károly dr., Girk Alajos, Lechner János dr., Szeifritz István, Walter Antal, Kohárits Károly dr. és Kohárits Beatrix 2—2 frt. Szeifritz Szidónia, Ullmann Ilona, Dobszay Antal dr., Szeredy József dr., Erreth Lajos dr., Kindl József és Alt és Böhm cég 1—1 frt. Angyal Pál 50 kr. Összesen: 32 frt 50 kr., a mely összegek, azaz 68 frt, már rendelgetési helyére elküldetett. Pécselt, 1886, január hó 22-én. Morawitz Lajos, bar. m. választmányi pénztárnok.

A szegszárd-mohács-baranyavári vasút, mint már egyik előző számunkban említettük, Bata és Duna-Szekes közcségek elkerülésével tervezetett építeteni. E körülmény által inditavta, az említett közcségekkel Kur Kálmán református lelkész és Kopacs k Aurél jegyző vezetés alatt küldöttség ment a közkeledestügyi miniszterhez, kérvé azt, hogy a tervezett vasútvonal közcségek közvetlen közelében vonuljon el, sőt ott állomásokkal is bíjon. A miniszter megígérte, hogy a jogos igényekre annak idején tekintettel fog lenni.

Kardparbaj. „Mondj igazat s betörök a fejed“, tartja a példabeszéd, mely ezután ugy variálva, hogy: „Ij igazat és betörök a fejed“ szintén igaznak fog bizonyulni. Aki igazat írt, az nem volt más, mint Szatmáry Mór, az „Egyetértés“ országgyűlési tudósítója, ki referációjában Olay Lajosnak, a siklósi kerület országgyűlési képviselőjének a pénzügyminiszteri költségvetés alkalmával mondott egyik beszédét az abban tett nyelvbottalással együtt híven közölte, ugy, amint elmondattott. Olay e miatt bosszankodva, Szatmárit a képviselőház olvasó-teremből kiutasitá, mihet különben nem volt joga, mire Szatmáry Olayhoz segedelt küldé. A párba hátón ment végbe, kardra; mindkét fél — Olay karján, Szatmáry mellén — könnyű sebet kapott. A felek nem békültek ki.

Egy piknik jövedelme, mint játékony adomány. A nőegylet helyiségében f. hó 16-án Bogay Pongráczné, Bubregh Antalné és özvegy Miller Lujza úrnők által rendezett piknik a tetemes kiadások levonásával 17 frt 50 kr. tiszta jövedelmet eredményezett, mely összeget a nemeskeblő házasszonyok a jogakadémiái „Olasvó-Kör“ pénztárának adományozták. A nagylelkű adományozóknak az „Olasvó-Kör“ tagjai lapunk utján is köszönetet mondanak. — A piknik, melyről e sorokban említés tetetik, — mint az már a fentebbiekből is kitünik — egyike volt a legsikerültebbeknek, melyek e nembn képzeltetők. De lehetett-e ez másképp, midőn az ügyért oly elismert kitünő háziasszonyok rendező vezetésé alatt annyi sok szép fiatal menyecske és kisaasszony süttözfőzött s már hetek óta minden követ megmozgatott? A közönség csaknem teljesen megtelt a barátságos helyiséget, fogyasztva a kitünő ételeket és italokat, melyek kínálásában a háziasszonyok és Bogay Pongrácz úr valóban fáradhatatlanok voltak, vagy kellemesen letjve Darázs Miska zenéje mellett, melyek emberei azonban Bacebus mámorító italából a kelleténél kissé többet találtak felhörpöteni. A diszes hölgyközönség között ott láttuk a háziasszonyokon kívül: Bodó Istvánné, Dévényi Bélané, özvegy Egrnyé, Fleischmanné (Mohács), Koszár Jánosné, Lutz Istvánné és Szucsics Károlyné asszonyokat, továbbá: Bodó Ilka, Bogay Leontin, Bubregh Zsella, Danitz Iza és Juniska, Driesz Nelli (Pécsvárad), Dévényi Gábris, Kubovich Gábris, Kellauer nővérek, Lechner Janka és Mariska, Litter Mariska, Miller Amelie, Lujza és Melanie, Nagy Flóra, Thaly Ilka, Tallian Cilí és Jenny, Váry Piroksa kisasszonyokat. A legteljesebb mértékben sikerült mulatságnak reggeli 5 órakor lett vége, azonban csak egyelőre, mert d. n. ugyanazon helyiségben folytatása következett. — E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy február hó folyamán a pécsi menyecskek és a fiatal urak külön-külön pikniket fognak rendezni. Melyik lesz előbb, nem tudható, de nagyon valószínű, hogy a menyecskeké. A határidő február 20-ika.

A városi zeneiskolában a mult hét végén több városi képviselő és zenebarát látogatást tett, hogy az oktatósról és a növendékek zenei előhaladásáról személyes tapasztalat alapján meggyőződjenek. Az eredmény, melyet tapasztaltak, a legkellegitőbb volt. A tanítványok, kiknek száma 50 körül van, koruktól nem remélt elemi és gyakorlati jártasságot tanusítottak, mi az iskola vezetőinek: Hoffler Károly és Lóhr Vilmos zenetanítóknak buzgalmit és a városi zeneiskola jövőjét a legszibb színben tünteti fel.

A pécsi gyermek-menedékház megnyitásával, mi hétfőn d. e. 11 órakor történt, csaknem egy időben történt a hír, hogy Vécsey József fővárosi háztulajdonos 100,000 frtnyi vagyonát végrendeletileg egy Budapesteni létesítendő lénelcházra hagyományozta, mi által fővárosunk is már közel jövőben egy rég idő óta hiányzó emberbaráti intézet birtokába fog jutni. Vajha a nagylelkű végrendelet országzszerbe és városunkban is a gyermekmenedékházakra irányozná a jöteve emberek figyelmét, hogy azok adományával a hasonló intézetek tökéletesíthetők és szélesebb alakra fektethetők lémmének!

A baranyamegyei gazdasági egyesület rendez évi közgyűlését folyó évi február 7-én délután 3 órakor fogja a megyéhez nagyteremben megtartani, amely közgyűlésre ugy az egyesületnek összes tagjai, valamint az érdeklődő n. é. községek is meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés a mult évi működésről. 2. A mult évi pénztári számvizsgáló-bizottság jelentése. 3. A jövő évi költség előirányzat megállapítása. 4. A folyó évi működés meghatározása. 5. A phloxera elleni védekezés céljából tervezett egyesületi szőlőtelep létesítésének elhatározása. 6. Indítványok. Pécselt, 1886. évi január 16-án. Az elnökség.

Temetés. Gara Alajosnak, az érdemeken elhunyt duna-szekesői plébánosnak temetése f. hó 19-én ment végbe. A gyászszertartást fényes segédlettel Rény Sándor mohácsi prépost-plébános végezte. A temetésen a hívek, a környékbeliek, sőt még toulnamegyeiek is rendkívül nagy számban jelentek meg, így róva le a tisztelet adóját az elhunyt iránt, ki azt teljes mértékben megérdemelte. Nyugodjék békében.

Tánczestély. A Zsolnay-téle favence-gyár festő és korongoló személyzete ma, január 30-án a Scholtzféle sörcsarnokban tánczestélyt rendez. Belépti díj személyenként 50 kr. Kezdet 8 órakor. Belépti jegyek csakis a meghívó előmutatása mellett kaphatók a rendezésük tagjainál és este a pénztárnál. Az este len az 52-ik gy. e. zenekara fog közreműködni. A hozzáink beküldött belépti jege a követező bélyegekkal van ellátva: „Maler-Personal — W. Zsolnay — Fünf-kirchen“ és „Dreher-Personal in Zsolnirchen“, az ugyanezen gyárban létező betegségyelőző egyesület pecsétjének körrtára pedig a követező: „Kranken-Unterstützung-Cassa der W. Zsolnay'schen Fabriken — Fünf-kirchen.“ — Jól tudjuk mi, hogy a Zsolnay-gyár személyzete nem mind tösgyökerez magyar s hogy sok közöttök a külföldi elem, de azt is tudjuk, hogy épen ezen körülménynél fogva a személyzetnek annál nagyobb érdeméll lenne tulajdonítható, ha az általuk alapított egyesületék bélyegzői magyar köriratokkal lennének ellátva, mi hazafiasággal szempontjából egyenesen meg is követelhetők s mi reméljük is, hogy a bélyegzők már a legközelebbi alkalommal ki fognak cserélgetni.

Felolvasás. A pécsi kereskedelmi önképző és betegségyelőző egylet helyiségében holnap vasárnap délután 5 órakor Dr. Loewy Lipót „a hygienia és a socialismus“-ról felolvasást tart, mely felolvasáshoz vendégek szivesen látatnak.

Pályázat. A pécsi m. kir. pénzügyigazgatóság a mohácsi sóhivatalnál egy 300 forintnyi fizetésűl, 60 frtnyi lakpénzzel és évi 45 kgrnyi természetben kiszolgáltatandó sóilletményvel javadalmazott só hór dári állomásra pályázatot hirdet.

Uj postahivatalok. A budapesti postigazgatóság pályázatot nyitott több, részben uj, postahivatal betöltésére; nevezetesen: Zombán, egyesített posta-távíró hivatalra, körülbelül 1418 frt évi jövedelemmel egybekötvé; Bölcskén körülbelül 800 frt évi jövedelemmel; Tolna-Könyiban 190 frt és végre Tengődön 190 frtnyi fix évi járandósággal. A könyiak biztosra vehetik, hogy postamesterük füle a nagy fizetés miatt egész éven le lesz konyulva, a tengődiek pedig meg lehetnek győződve, hogy az ő jövedelmük postamesterük bizony csak „tengődni“ fog. Kérvények e hó 31-ig a budapesti postaigazgatósághoz intenzendők.

Halalozás. D z s e György, mint leveleznök írja, mellifiszban meghalt B.-Szt.-Lórciné, f. hó 22-ikén. Temetése a végrendelet szerint Szigetvárról áthozott gyászkoszin nagy pompával 24-ikén ment végbe. Az elhunyt 4000 frtig terjedő hagyatéka zárgondnokaúl

Tóth Gyula plébánost és Gótt Ede főtanítót tette s a szt.-lőrinci templomnak egy harang vételére 600 frtot hagyományozott. Vagyon a többi része néhány kisebb összegű végrendekezésen s mise-alapítványt tett 300 frton kívül szent célokra fog fordítatni. Ádás emlékezeten. — S z a b ó János f. hó 26-án reggeli fél 4 órakor hosszas betegség után meghalt 51-ik évében.

Erdőőri szakvizsgára Pécselt az elmult év végén 19-en jelentektek; közülök képesített nyert 2 kitünően, 3 jóll, 6 kielégitően: 8 nem nyert képesítést.

A „Nagyországi Kárpátgyegesület“ részéről felkéretünk a követező sorok közléseire: A folyó évi január 1-én életbe lépetett új alapszabályok értelmében a Kárpát-egyeselet minden tagjának valamely osztályhoz kell tartoznia s a kik más osztályt kifejezetten meg nem jelölnek, a Tátra-osztályba tartozónak tekintetnek, mely osztálynak ugyan a legszibb, de egyszersmind legnehezebb feladat jutott osztályrészül, t. i. a Tátra-lánczolat, hazánk e gyöngyének s környékének minél teljesebb hozzá férhetővé tétele, mely nagy feladatra daczára tagjaitól osztály-pótléket nem fog szedni. Ezen osztály életbehívására a központi választmány bizottságot küldvén ki, a Tátra-osztály alakuló közgyűlésének helyeül Lőcsét, idejéül pedig jan. 31-ének d. e. 10 óráját tűzte ki. A közgyűlés tárgysorozatát az ügyrend megalkotása, az osztály székhelyének megállapítása s a tisztviselők s választmányi tagok megválasztása képezi. — Lőcsén, 1886. évi január 17-én. Dr. Nagy Árpád, központi titkár. Dr. Roth Samu, központi első alelnök.

A letartóztatottak száma városunkban, a rendőrkapitányi hivatal kimutatása szerint volt az elmult 1885-ik ében 1003, közülök 749 férfi és 254 nő. A letartóztatottak közül az ügyészségnek átadottott 65, a járásbírósnak 5; a városból eltávoztatott 483, közülök távozozás útján 347, kötött utlevéllel 116, egyszerűen távoztatott 20. Az eltávoztatott 483 egyén közül férfi volt 354, nő 129.

Az első magyar hilyék nevelő- és ápoló-intézet (Budapesten, I. ker. Alkotás-utca 16. sz. a.) 6-ik érteletjét vittük s abból a követezőket közöljük: az intézetnek 10 évi fonnállása alatt 64 növendéke volt (több 500-nál jelentkezett felvételt után) ezek közül ma még 22 van és pedig 19 fit és 3 leány. Vallásuk szerint 10 r. kat., 11 zsidó és 1 gör. kat. Beszélni tud 15, nem tud beszélni 7, ezek közül egyszersmind siketnéma 1. A beszédet érti 19, nem érti 3. Irni olvasni tud 12. Egyedül eszik 18, etetni kell 4-et; felöltözökdni és levetőkzni tud 15, csak vetőkzni 2, se felöltözni, se levetőkzni 5. A kilépettek közül lett kertész 4, kelműves 6, kereskedésében van alkalmazva 4, nyilvános iskolát látogat 4, mezőgazdasággal foglalkozik 4, tébolydában él 1, külföldön 3. Az évi bevétel 10,323 ft 12 kr., a kiadás 11,087 ft 33 kr., a kiadás-többlet tehát 764 ft 14 kr., a miből világsan kitetszik, hogy az intézet még nagyfokú támogatásra szorul. Hogy ez lehetséges, ajánljuk „A hilyeség és a hilyeintézetek, különös tekintettel Magyarország hilyeire. Szeglyszózat a magyar nemzethez“ című kis munkát: írta Frim J.; ára 1 frt, kapható a szerzőnél az intézetben. Még majd 2000 példányban van meg e munka, a melynek eladásá által befolyó összegből egy intézet építésére szép telket lehetne venni.

Vasuti kimutatás. A pécs-barcsi vasuton (hossza 68-1 kilométer) m. évi november hóban szállítattott 16,805 személy (1884 megfelelő idejében 18,848) és 16,817 tonna áru (17,662); bevétel volt 47,066 (49,591) frt. Az összes bevétel volt januártól november végéig 488,828 forint (1884 megfelelő idejében 501,701 frt), mi 12,873 frt bevételi kevesebbet. — A budapest-pécsi vasuton (hossza 294-5 km.) ez idő alatt szállítattott 8963 (7834) egyén és 39,377 (21501) tonna áru, mi igen szép emelkedés; a bevétel az év elejéltől 1,425,100 (1,263,801) frt, mi 161,308 forint bevételt többet. — A mohács-pécsi vasuton (hossza 68-3 km.) ugyanezen idő alatt 11,890 (16,184) egyén és 52,837 (52,812) tonna áru szállítattott; az összes bevétel januártól 1,126,697 (1,263,801) frt volt, mi 99,726 frt bevételt kevesebbet.

A magyarországi katonai hatóságok és a bíróságok. A magyar bíróságoknak számtalan alkalommal kellett tapasztalniok azon visszautasitó és fitályó eljárás, melyet irányukban a Magyarországon székelő katonai hatóságok tanusítanak. Élénk emlékezetben van még a magyarországi főhadparancsnok lovszainak ügye, kiknek a megjelenést a budapesti fenytő törvénynek előtt a főhadparancsnok egyszerűen megtiltotta a ezzel egy ideig tényleg megakadályozta az igazságszolgáltatást a két vádott lovsz felett, kik pedig a közös hadsereg kötelékébe nem is tartoztak. A napokban ismét oly eset merült fel, mely kihívó színben tünteti fel azon kétségzet, (lucus a non lucendo) melylyel a bíróságok megkereséseinek a magyarországi katonai hatóságok megfelelőn igyekeznek. E hó 21-én fejeztetett be a budapesti fenytő törvénynek előny bünyő tárgyalása, melynek tárgyát a fővárosban évek előtt rendszeresen özött betörések lopások képeztek. A fötettesek mindegyike katonai bíróságok által ítéltetett el s a budapesti fenytő törvénynek mindkét tettesnek előállitása iránt a katonai hatóságok megkereste. Az eredmény az volt, hogy az Ausztriában székelő katonai hatóság az ő illetékessége körébe tartozó egyik tettest a legnagyobb készséggel tényleg Budapestre is szállitatta s az jelen is volt a tárgyaláson. Csak a magyarországi katonai hatóság volt az, mely az ő hatóságá alatt fogva tartott másik tettes előállitása iránti bírói megkeresésnek nem tett eleget, ugy, hogy a tárgyalást a közvetlen felalóságos gunygra ezen egyén nélkül kellett megtartani a többi vádottakkal, pedig épen azon összekötés lett volna tisztába hozandó, melyben az orgazdák a katonai ható ág által ki nem szolgáltatott fötettel állottak. Ez az eset is eléggé mutatja azon szegyen-teljes szerepet, melyet a magyar hatóságok a magyarországi katonai hatóságokkal szemben játszanak. Csak ugyan alig lehet megalazóbb jelenséget képzélni, mint azt, mely abban fekszik, hogy az osztrák katonai hatóságok a legszivesebb készséggel felelnek meg a magyar bíróságok megkereséseinek s csak a magyarországi katonai hatóságok azok, melyek fitályják a magyar bíróságokat.

Tompa Mihály összes költeményeiből vettük a 19, 20, 21 és 22 ik füzeteket, melyek a „regék“ végét, a III-ik köthez tartozó „jegyzetek“-et és a „népregék“ első darabjait tartalmazzák. A diszes kiállitásu s Méhner Vilmos kiadásában megjelenő füzetek vállalatot ajánljuk olvasónk figyelmébe. Egy-egy füzet ára 35 kr.

A pápa rendjelei. Azon alkalomból, hogy XII. Leo pápa Bismarck herceget a Kristus-rendjel adományozásával meg egy hozzá írt levéllel tüntette ki, mely

ben ő szentsége azon reményét fejezi ki, hogy e nagy államférfi a kultur-harc megszűnését lehetővé fogja tenni; — érdekesnek tartjuk a követező dolgok megemlítését: A pápa ez idő szerint a követező rendjeleket adományozta: 1. A Kristus-rendjelet (ordine dell' ordine di Cristo); 2. a Gergely-rendjelet, vagy szent Gergely rendjét, melyet XVI. Gergely pápa 1831-ben alapított és melynek 3 osztálya van: nagykereszt, közepkereszt és lovagkereszt; 3. az arany sarkantyut, melyet IV. Pius pápa 1559-ben alapított, ma Szent-Szilveszter rendje, melynek csak két, közép és lovag osztálya van (auratae militiae equites); 4. a Pius-rendjelet, melynek első és másodosztályai lovszjai vannak; és némelyek állitása szerint 5. a szent ir rendjelet, melyet rendszerint a pápa által kinevezett jeruzsálemi patriárka adományoz, de ugy látszik a pápának is jogában áll azt osztogatni. Valamennyi közt legelső helyen áll a Kristus-rendjel. — Habár a földkerekség uralkodói által adományozott rendjelek között nincs meghatározott rangfokozat: mégis általános becslés szerint legelső helyen állnak az aranygypjas rend, melyet az osztrák-magyar uralkodó s a spanyol király adományoznak és a Kristusrend, melyet a pápák adnak; ezeketán követezik a térszazalagrend (Anglia), a fekete sarsend (Törökország), a Mária Terézia-rend (Ausztria-Magyarország) és a Hubert-rend (Bajorország). Míután a pápai Kristus-rend kizárólag uralkodóknak szokott adományoztatni és csak rendkívül kivételes esetekben adatik kiválóan magasállásu egyéneknek, ennőlfogva egy nem uralkodó egyén részére való adományozását rendkívüli kitüntetésnek tekintik.

Öngyilkosság. Sásdon — mint leveleznök írja — egy társával Pécsről jött, 35—40 évesnek látszó férfi, a falu előtt levő hidról a kanálisba ugrott, hol egy darabig a víz színén volt, de mire segítségére siettek, elmerült s csak holt-testét buzhatták ki.

A gyilkos bicsek. Leveleznök írja: Dobos András gyulaújvánczai lakos, egyszersmind a közcsé bölese is volt. Ez ezen elmei tehetőségét gyümölcsözővé is tudta tenni. Egy igen fontos társadalmi állást töltött be: halottárok volt, mely pályán szakértelménél és különösen fogalmazói kitünőségénél fogva nagy hírnevet tett szert. Egyik megörökítésre méltó „Halottgimi“ jelentése; így szól: A ravatal megvizsgálatvan, nem találtattott eléggé leplezettnek; a temetés elmarasztaltatik. „Egész élete az unikumok legtakább folytonosságát képezte. Bölesességével annyira imponált, hogy lakostársai büszkéek voltak reá. Dodonai nagy háromlábú székét tisztelettel körözgeték a szép nem vénei és mely bölesemre való nyilatkozatainak hatásá alatt orakulum búvós szelét érezték keresztülatolni száraz csontjajkora. Természetes, hogy nem egyszerű volt veszélyben a Capitólium. És ő, aki büszke volt életére melyben sokszor olvashatta Spárta nevelő-elveit, büszke akart lenni halálában is, melynek drámai megoldást adott. Utóbb sokáig feküdt beteg és így elég ideje volt elmélkedni multja foszlányain; de mivel azt, tarkasága daczára sem találtá eléggé érdekesnek, fíntáziája segélyével módot keresett, hogy legalább halálában gyakoroljon drámai hatást, mint annál inkább is óhajtott, hogy életfolyamában a költői műfajok szibbeji, hatásosbjai u. m. a komikum, tragikum és dráma reprezentálva legyenek. „Add ide fiám azt a bicsek!“ — mondá ő éres Mihály nevű fiának, — hadd vigyum le a körömöt.“ A kis fücska mit sem gyanitva, átnyújtá a nemes agész és tovább jászott. Dobos András uram meg egész csendben saivén szúrta magát. És mint aféle követezetes ember, spártái hidegséggel megtörölte a véres bicsekot, letette maga mellé az ágyra és csak azután kiáltá be a konyhából az „anyukot.“ „Feléségem!“ mondá, — földódotam magamat az Istennek.“ A kétségbeesett asszony ösztönszerűleg be akarta fogni a sebet; de a drámahős nagy pathosszal mondá: „Engedd kifolyni a vért“ s megszál. A hálás publikum a pietás kifejezésével arczán, kísérté ki e különös embert a halottasházra, ahol földbonczolatott. Czeljelt csakugyan elérte, mert a feleség és négy árva a drámai kiütés lelekázó erejével ragadta meg a sziveket. A szerncsétlen özvegyet és az árvaikat csakis erőszakkal lehetett — a koporsórol eltávolítani.

Harcz egy böszült bikával. Veszedelmes farsangi mulatság volt a mult hetén Martonfan, hol, mint Hosszu-Hetényből tudósítják lapunkat, f. hó 18-án a közcséi bika aklából kiszabadulva, böszülten törtéttet tásikon-bokron keresztül. A bíró másnap vagy 18 embert rendelt a bika visszatérítésére, kik azonban nem boldogultak, mert a helyett, hogy ők hajtották volna a bikát, a bika kergette őket különböző irányban. Végre is körülbelül 2 órai luza-vona után a közcséiek összeszedtek minden erejüket s elökön Kincse Jozseffel újra a dáhdót állat megfektezésére mentek. Kincse J. fegyverét, mely egy rudra erősített szurony volt, a tömegre rontó bika homlokába döfé, oly erővel, hogy a rud azonban kettétört, a szurony pedig az állat fejében maradt. Most valósigos harcz keletkezett. Kincse Jozsefet egy társával együtt a böszült állat a hóba dönté, mellén és hátán ruháját szarvával felhasogatva s csak különös szerencsés véletlennek köszönhető, hogy a bátor polgár életével nem lakott. Később a kiéhezett állatot még sikerült nagy nehezen egy árokaak szoritni, hol elbukva, szarvaira kötelel vetettek s nagy diadalal előbbi helyére vezették, melyet — mint a példa bizonyítja — jó lesz ezután nagyobb felügyelet alatt tartani.

Vegyes hírek. Borsodi Latinovics Vince ügyvéd és földbirtokos meghalt Baján 19-ikén, 63-ik évében. — A P o r o z z tartománygyűlés költségvetési vitája f. hó 21-ikén vette kezdetét. — Az angol parlament trónbeszéddel f. hó 21-ikén vette kezdetét. — R o m á n i á b a n nagy örömmel néznek a Románia és monarchiának között megkezdendő kereskedelmi szerződési tárgyalások elé, a viszonszág kedvéért azonban azt kívánják, hogy az új tárgyalások Bukarestben eszközöltsenek. — A g a s t e i n i f ü r d ő t ő felseje a király 550,000 frton vette meg a salcburgi tartománygyűlést. — F r a n c i a o r s z á g külkereskedelmének mérlege az elmult 1885-ik ében 4215-9 millió frank árú bevétel és csak 3185 millió frank árú kivetelt tüntet fel. Az előző év adataihoz viszonyitva a bevétel 127-5 m. frkkal, a kivetel pedig 47-5 m. frkal csökkent. — Az a n g o l - i n d i a i hadseregnek Lahoreban tartandó ez idej nagy hadgyakorlati alkalmával az osztrák-magyar monarchiat londoni követésünkhöz beosztott katonai attachénk: Eszterházy Lajos hercege zredes fogja képviselni, ki a helyszínére már el is utazott. — A t ö r ö k k o r m a n y egyre folytatja hadikészülődéseit; csapatokat összpontosít és új páncélos hadihajokat épít és a Dardanellákat erősíttetli. A görög hátáron taborozó s Azsiából áthozott török csapatok a zord időjárástól rendkívül sokat szenvednek. — B o r z a s z t ő szélvihar

dühöngött f. hó 22-ikén Amerikában Szan-Franciskó vidékén, mely oly erős volt, hogy a vasuti vonatokat a töltésekről lesodorta és házakat rombolt össze. Több mint 150 ember és nagy értéket képviselő vagyon esett áldozatul. — A nagy-kállói kerület országgyűlési képviselőjévé az elhunyt Kállay János helyére Szoboszlay József új-fehértói függetlenségi képviselő választott meg. — A Maros folyó a beállt jég-törődások következtében kiáradt és Lipca körül nagy pusztításokat tett, Radnát pedig egészen elöntötte. A Szamos folyó meg Szatmár vidékét öntötte el. — Horvát vallás és közoktatásügyi osztályfőnöké Spevec István dr. horvát képviselő és zágrábi egyetemi tanár nevezetett ki. — Az összes posta-hivatalok száma hazánkban 1884. évben 3468 volt, mely számból államilag csak 186 kezeltetett. — A magyar államjóságok bérlőinek hátraléka 1880 végén 10-6 millió frtra, 1884-ben pedig csak 43 m. frtra rugtak. A két összeg között levő különbségből 2 m. frt leiratott, a többi pedig lefizetett. — Gyulafehérváron Lukács Béla leköszönése folytán Mohay Sándor dr. szabadalvány párti választott országgyűlési képviselővé. — Eichberg Adolf koronás ezüst érdem-keresztel kitüntetett izraelita tanító 40 évi tevékeny működés után meghalt Kaposváron 81-ik évében. — Zala-béren Kozáry Aurel földbirtokos kezdeményezésére tüzoltó-egyesület alakult. — Rozenbaum Mór Paksról nőül vette Pozsonyban Schwarz Janka kisasszonyt.

Irodalom.

Uj zeneművek. Táborosky és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében (váci-utca 30. sz. Deák Ferenc utca sarkához) megjelent „Pártortól” című dalok új eredeti dal énekhangra zongorakísérettel vagy zongorára külön Szentirmay Elemértől. A dalok a következők: 1. Senki fia az én nevem. (Az elhagyott dala.) 2. Nem volt soha, miért is volna. 3. Szép az erdő, bogyha kerek. 4. Zöld erdőben találkoztam én veled. 5. Hej! a mikor kicsi kis lány. 6. Száz grófnak. (betyárdal.) 7. Incei finci kis leánya. 8. Kiadul már végre nyemem csillaga. 9. Árok, árok, jaj be mély árok. 10. Egy hatosban vagyon tíz krajczár. A díszesen kiállított füzet Gyulai László jellemző rajzával van ellátva. Ára összesen 2 frt 50 kr. — Ugyanitt megjelent a „Sári néni” Almási Tih mer eredeti népszövegének összes kedvelt dalai énekhangra, zongorakísérettel, vagy zongorára külön Herzenberger J.-tól. Tartalma: 1.) Nem vagyok én... (eredeti dal H. J.-tól.) 2. Van e czifrább élet (eredeti dal H. J.-tól.) 3. Nincs szib virág mint a fehér lilium (eredeti dal H. J.-tól.) 4. Szárva a tó, kiapadt. 5. Rózsabimbó a galambom. 6. Jaj de sokat jártam arra (eredeti dal Orbán Árpádtól.) 7. A szerelmes leány szive szomorú. 8. Félre bánat, félre gondad. 9. A küszöbön guggol Sári néni (eredeti dal Orbán Árpádtól.) 10. Én lstenem, hova lett a nyugalmam? 11. Kis aranyos madárkám. 12. A minap hogy házad előtt elmentem. 13. Jere ide kis violám. Ára 2 frt.

Az „Ország-Világ” új évi száma Petőfi legújabb feltalált, Jacobey által festett arcképét adja ingyen mellékletül. E kép sok tekintetben elüt az eddig ismert Petőfi képektől és címlerés illeti az „Ország-Világ”-ot, midőn a sok viszontagságot szenvedett festményt megmentette az enyészettől és közkinésévé tette a magyar közönségnek. Az „Ország-Világ” új évi száma különben is tele van érdekes relikviákkal. Így közli arany Jánosnak egy kiadatlan költeményét az „Ápril 14-ikét”, melyet Arany műveinek teljes kiadásába a kiadó nem vett fel a mérész hangja miatt. Közli továbbá Jókai Mórnak egy 25 év előtti új évi köszöntőjét és mit első sorban kellett volna említenünk, a lap élén hozza Kossuth Lajos nagy hazafiának Parlaghy Vilma által festett arcképét. Még egy arckép van e számban, Vámbéry Ármáné, kiről Borostyáni Nándor ír szellemes élet s jellemrajzot. Az új évi számban két új eredeti regény közlését kezd meg az „Ország-Világ”, még pedig „A jégkisasszony”-t Tolnai Lajostól. „A kardos menyecske”-t Szabó Endrétől, ez utóbbit illusztrálva. A többi költeményei is mind rendkívül érdekesek. Így a Petőfi-kép története, továbbá „Petőfi képviselőjelöltsége”, dr. Váczy Jánostól; „Irodalmunk és művészetünk 885-ben”, Szana Tamástól; „Sonnenthal Adolfról, a világhírű művészről, Ötvös Adolfról (képesporttal a művész különböző alakításaiól)”, „A leányrontó”, Tabori Róbertől. „Góbéások”, (karcolatok a székelőföldről). Benedek Elek-től. „Szylveszter éjjelen”, költemény Filop Arontól, az „Ellák” szerzőjétől. „Haszontalanság”, költemény Palágyi Lajostól. „Uj év előtt”, „A hétről”, írta Hevesy József. A képek közül kiemeljük a következőket: Boldog új évet, számkézés és több szerbiai kép. Az állandó dús rovatok a következők: Irodalom. Színház és művészet. Ujdonságok. Nők világa, Könyvpiaza, Vidéki élet, Sport, Hymen, Gyászrovat, Innen-onnan, rejtvények. — Az „Ország-Világ” előfizetési ára egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.; az „Egyetértés”-sel együtt egész évre 28, fél évre 14, negyed évre 7 frt, egy óra 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők Budapestre (kecskeméti-utca 6-ik szám.).

Brockhaus - Conversations - Lexiconjának legújabb kiadásából már a 2-ik kötet (az egész műnek 3/4 része kapható. Ezen kötet Phoxos szög terjedvén, haromszor annyi cikket tartalmaz, mint az előző kiadás megfelelő kötete, nevezetesen 6856 cikket 2232 cikk ellenében. A szöveg nemcsak a megszerpörített cikkek száma, hanem áttekinthetőség, teljesség s kényelmesebb használhatóság szempontjából is sokat nyert. Akár hol nyitjuk fel a könyvet, mindenhol újat és korszerűt találunk, még pedig bőségben; az ország és népisme terén; Uj Guinea, Éjszakasarki vállalat, Norvégia, Océánia, Osman birodalom, Osztrák-Magyar monarchia, Kelet-India, Kelet-Rumelia, Kelet-tengeri tartományok; a politika, háború és forgalom terén: Keleti háború, Panslavizmus, pápa, parlament, pánczélahajók, Pacífic-vasutak, Panamaszoros. A zene és művészet terén: opera, Olympia, Pantheon, Pergamon és így tovább a tudomány minden ágában. A szöveghez mellékelt fametszeteken kívül nagyarázatul szolgál még három chromotábla: az érdemes, növénybetegségek és polychrom disztimények; továbbá 21 fametszet: az ember csoportjai és idegei, lovak, olaj és zsíruvények, papagályok, pá-

rizi építkezések, varrógépek, kályhák, papírgyártás, végre 12 színezett mappa: Belgium, Észak-Amerika, Ausztrália, Osztrák-Magyar birodalom, Palesztina, Párizs stb.

A „sors játéka” című beszély és rajz-kötet (írta Acs Géza) hirdetések előfizetési Kormányos Róza fővárosi kiadó. Az életről esett családok füstbe ment fényes álmok vannak: „A sors játéka”-ban híven esztelvel; jóllehet sötét világnézet nem vonul át a művön. Egy-egy megkapó, humoros dolog mintegy felvidítja az elborult kedélyeket. Az olcsósága dacára nagy terjedelmű munka előfizetési ára (1 forint), legcélszerűbben posta-utalványra a kiadóhivatalba: Budapest VIII. Stáció-utca 31. szám alá küldendő. Gyűjtőknek 6 előfizető után egy tiszteletpéldány adatik. A művet ajánljuk az irodalom-pártoló közönség figyelmébe.

Törvényszéki esernok.

Polgári ügyek.

Január 26-án Kissfaludy Imre tszéki bíró által: Boros András és társai — Varga János elleni perök birtokközösség megszüntetése iránt. — Özv. Schwarz Róza — Bruck Hermann elleni pere 6000 frtnak a bajai 2760. sz. tjkvben felvett birtokból leendő kielégítése iránt. — Kovács Zsuzsa — Tóth József elleni pere házasság felbontása iránt. — Lindemann Ádám és társai — Taubner Balint elleni gyökös az utóbbi holtánnyilvánítsa iránt. — Telesi Zsófia — Sölyom András elleni pere házasság felbontása iránt. — Bogay Pongrácz tszéki bíró által: Főris Maria — Varga Julianna és társa elleni pere örökség megítélés iránt. — Schmelz Teréz és Schmelz Anna — Schmelz Gertrud és társai elleni perök örökösödés iránt.

Január 28-án Kissfaludy Imre tszéki bíró által: Cserta Ignác, illetve örösei — Krizsa Anna és társa elleni perök bekebelezett zálogjog törlése iránt. — Magocs György — Magocs István és Bizo Anna elleni pere néhai Magocs József és neje hagyatékaiból megjáró örökség megítélés iránt. — Androsóvits Ferenc — Tóth Anna férj. Sulnits Ferencné elleni pere néhai Sárts János és neje hagyatékában örökösödési jog megállapítása iránt. — Bogay Pongrácz tszéki bíró által: Horváth István — Kálmán Ferenc elleni pere 400 frt tőke és járuléka iránt. — Nikora Károly — Krebsz Ignác Antal elleni pere 1158 frt és járuléka iránt.

Büntető ügyek.

Február 1-én. Papp János elleni ügy becsületstérsé miatt. Február 3-án. Pozsgai János és társai elleni ügy lopás miatt. — Horváth Pavó elleni ügy súlyos testi sértés miatt. Február 5-én. Janovits József elleni ügy fajtalanúság miatt. — Majestis Márkus és társai elleni ügy lopás, bűnpalástolás és tulajdon elleni kihágás miatt. — Majestis Márk elleni ügy csalás miatt.

Február 6-án. Zsivkovits Anna elleni ügy súlyos testi sértés és Zsivkovits Ignác elleni ügy magának megsértése miatt.

A pécsi sertéshizlalo részvény-társaság heti tudósítása.

Felhajtás: 239 darab kövér, — 665 darab félkövér, — 186 darab sovány, — 291 darab süldő. Az üzlet változó — Árak névleg. Kövér válogatott 46-48 krig, — félkövér 40-46 krig kljánt, 45 kgr. életsuly leszámitásával, — sovány sertés — krig, süldő 32-34 krig, kilogrammfontú elősúlyban.

Uj kukoricza ára 5 frt 45 kr. Árpa 6 frt 20 kr. mm-kint. Örlés díj 50 kr. mm.

A barsi sertéshizlalo részvény-társaság heti tudósítása.

Allomány: 4086 darab sertés. — Ebből leolásra érett 500 darab sertés.

Takaromány árak: Tengeri dara 100 klg. 6 frt 80 kr. — Árpada 100 klg. 6 frt 60 kr. — Tengeri szemben 100 klg. 6 frt 10 kr. — Árpa (szemben) 100 klg. 5 frt 90 kr. a hizalóban, minden költséget beszámítva.

Gabona-árjegyzék

a Pécssett 1886. évi január 9-én tartott hetivásárról.

100 kilogramm	jó	közepes	legalábbaló
Buza	7 frt 20 kr.	7 frt 10 kr.	6 frt 90 kr.
Keszterés	6 " 20 "	6 " "	" "
Rözs	6 " "	5 " 80 "	" "
Árpa	6 " "	5 " 80 "	" "
Zab	6 " 40 "	6 " 20 "	" "
Kukoricza	5 " 30 "	5 " "	" "
Hajdina	" "	" "	" "

Mé t e r m á s s a :

Széna . . . 4 frt 30 kr. — Szalma . . . 2 frt 30 kr.

Laptalajdonos: **FEKETE MIHALY.** Felelős szerkesztő: **FEILER MIHALY.**

Nyilt-tér.*)

TISZTA SELYEM szöveteket méterenkint 80 krjával, valamint 110 és 135 töl egész 610 frtig színeseket, esikokat és márványozott rajzokat) kész ruhákban és darabokban vármentesen házhoz szállít **G. HENNEBERG,** (es kir. udvari szállító) selyem-gyári raktár Zürich. Minták kívánatra. Levelek 10 kba kerülnek.

*) E rovatban közöltékért nem vállal magára felelősséget a szerkesztő.

Meghívás.

A „Bárcsi sertéshizlalo részvény-társaság” f. é. február 22-ik napján d. e. 11-kor az „Orpheum” termében **ISŐ RENDES KÖZGYÜLÉSÉT** tartja, melyre a t. cz. tagok*) tisztelettel meghívhatnak. Az arra kellő részjegyek az intézeti hivatalban Bárcstelepen leteendő.

NAPIREND:

- 1.) A szavazatszedő bizottság választása és két tagnak a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére való kiküldése. — 2.) Az igazgatóság évi jelentése. — 3.) A felügyelő-bizottság jelentése. — 4.) A mérleg bemutatása s a felmentvény megadása. — 5.) Határozathozatal a tisztá nyereségnek mikénti felosztására. — 6.) A kilépett, egy a kisorsolt 5 igazgatósági tag állásának új választás utján történendő betöltése. — 7.) A felügyelő-bizottság választása. — 8.) Netáni indítványok (17. §. h. p.).
- Bárcstelep, 1886. január 15.
- Az igazgatóság.**
Zárszámolásaink a közgyűlés előtti 8 naptól kezdve intézetünk hivatalában betekinthetők.
- §. 9.) Minden részvényes illetőleg meghatalmazottja, ki jogával élni akar, köteles joga alapját képező részvényeit, melyeknek azonban legalább 6 héttel a közgyűlés előtti nevére kell írva lenniük, 5 nappal a közgyűlés megtartása előtt, az e végre megjelölt helyre letenni. E felett igazolási jegy állittatik ki, melyért a letett részvények bármikor visszaadhatók. — §. 17. h.) A részvények indítványai csak akkor tárgyalhatók, ha legalább 14 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál írásban benyújtattak. (utányomat nem szítettik.)

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó beiktatása 1 kba kerül és felvételtnek a kiadóhivatalban, Nepomuk-utca (a posta mellett).

Egy alsóbb állású hivatalnok okleveles jegyző, hivatalos órákon kívül irodai munkák elvégzésére, jegyzői vizsgákra való előkészítésre, esetleg községi főkönyvek rendbehozására ajánlkozik. Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

Bonne-nak ajánlkozik kis gyermekek mellé egy jó családból származó fiatal leány. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Joghallgató alsóbb osztályú gimnazisták mellé nevelőül, vagy óraadóul ajánlkozik.

Hirdetések

Kelmetetlen szájszag és fogfájás ellen.

Erdem-éremmel kitüntetett **Schulhof Károly Róbert** manchesteri lakos által feltalált és



osztrák császári kizárólagos magyar kir. szabadalmat nyert

Szopiana-Szajszesz hatása:

1. Szopiana-szajszesz a száj- és orrfüregnek (odvas vagy mufogok, dohányszag vagy bármiféle okból eredő) minden büszét nyomtalanul eltávolítja.
2. Erősíti a petyhüdt foghúst s az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér színüket, meggátolja a fogok kőpéződését, védi a fogak zomanczat és óv a fogtájás ellen.
3. A száj- és orrfüreg mindenemű súlyos (skorbutikus) bantalmait gyógyítja, fűdi és prosítja a foghúst és edzi a nyakbajtyát.
4. A már létező fogfájást eltávolítja, ha a fájó fog husa pár cepp-, vízzel nem elegyített szajszeszszel megmossuk.
5. Diphteritis és mas torokbajoknáligen sikeres gargarizáló szer.

Ára kicsinyben 1 üvegnek: **1 forint 05 krajczár o. é.**

Raktárak: *Sípőcz István* gyógyszerésznél Pécssett, *Török József* gyógyszerésznél Budapestben és minden nagyobb vidéki gyógyszerésztárban — *Biró János* gyógyszerész úrnál Kolozsvárott.

Főraktár: **Dr. Schulhof Adolf** úrnál Pécssett. Több mint 800 elismerő bizonyítványok orvosi tekintélytök elomutathatók.

BISENIUS. BÉCS, I. Riemergasse 14.

A monarchia legolcsóbb forrása a következők számára: Pompas kotlilon jelvények 10 db 10, 15, 20, 25, 30, 40 kr. s felfőbb. Legújabb kotlilon alakzatok 75 kr. 1-20, 2-20 frt és drágábbak. Alarozos öltözetek papírból vszon varrassal, férfiak és hölgyek számára 1 frt 50 kr.; szövetből 4.30 frttól fölfölle. Arcz-lárvák darabonként 6 krtól fölfölle, eredetifüreses fej-lárvák dbja 5, 7, 10, 12 kr. s felfőbb; csinos kotliloncsok-rók mesterséges virágokból dbja 4 s 11 kr; alpesi rózsakból 13 kr és magasabb árakban. Elismerett izleses hálú díszletek; gyertya oszllárok, étkészasztalok, szettek és minden kigondolható díszlet-tárgyak költsézőn intézte. Árjegyzék ingyen — NB. Foküzlet sehel sünes.



A pesti magyar kereskedelmi bank jutányos feltételek mellett **jelzálog-hölesönöket** nyújt földbirtokra, valamint nagy városban fekvő lakházakra is.

A kölcsönök a bank 5%-os zálog-leveleiben adtnak és 39 éven belől tetszés szerinti törlesztési időtartam alatt fizethetők vissza.

* Részletes feltételek kívánatra díjmentesen megküldetnek.

Közvetítők nincsenek kizárva.

Konkurrenriát a lötakaró-szedelgésnek!

Egy 50 év óta tenálló szabadalmazott **takaró- és pokrócz-gyár** megbízott bennünket, hogy az újabb időben felmerült versenynevel a harcot felvegyük és az óvalóban szolid, jó gyártmányu **lötakaróit** máttól fogva **darabonként csak 1 frt 60 krért** (nagy, vastag, széles és elrontatlan lötakarók) eláruljuk. E takarók 130 cm. hosszúságúak és 130 cm. szélesek, szines bordárral díszítve és vastagok mint a deszka, azért valóban elrontatlanok.



Szállítás készpénzért, vagy utánvétellel. Néponkint minden világ észbe küldetnek és mindenütt díszértet nyernek, mert agyirtóknak is használhatóak és előbb a mostani árak kétszeresért voltak kaphatók. Czím: „AUSTRIA” Exportwaarenhaus, Bécs, Oberdöbling, Mariengasse 31. — Saját házban.

A címet jól kell figyelembe venni!

Halljátok és bámuljatok! 12.500 darab **női nagykendő** teljesen kész, a legmagasabb hölgyek számára is elegendő, minden kigondolható divatos színben, szürke, barna, fekete, vörös, kék, fehér, tarka-csikos, török mintázatu stb., üzlet-helyváltoztatás következtében **darabonként 1 frtért** utánvétellel szállittatik az **Exporthaus „zur Austria”** Bécs. Oberdöbling, Mariengasse 31. című kiviteli szállító cég által.

En Csillag Anna



85 cm. hossz: Loreley-hajammal ezeryi köszönő iratot mutathatók fel, melyek mindenki által megtekinthetők, annak bizonyosságára, hogy sajátállományu hajkezesőm a legbiztosabb szer minden-féle hajbetegségek és a hajhullás ellen, továbbá a hajnöves előmozdítására, a hajtalaj erősítésére, migrán ellen, korpa és kopaszág ellen; urak által ritka bajusz és szakáll gyarapítására hámulatos sikerrel használttatik. Vegyelmezési bizonyítványok a legkitünőbb szakferfiaktól állnak rendelkezésre. Egy téglya ára 50 kr 1 frt, 2 frt használati utasítással együtt. Posta-utánvétellel vagy az összeg előleges beklaldése után mindenhova elküldi és szert

CSILLAG & Co. gyára, Budapest, VI. Király-utca 26-ik szám. 1826